

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE

KRAJE VYSOČINA SE SÍDLEM V JIHLAVĚ

Tolstého 1914/15, 586 01 Jihlava, tel.: +420 567 564 551, e-mail: podatelna@khsjih.cz, ID: 4uuai3w

V Jihlavě dne 16. února 2022

Č.j.: KHSV/02556/2022/II/OPK/Sek
Sp. značka: S-KHSV/02556/2022
Vyřizuje: Mgr. Rudolf Sekava
Č.j. odesílatele: ---
Počet listů/příloh: 2/0

Vážená paní

Odpověď na žádost o poskytnutí informace

Vážená paní,

Krajská hygienická stanice kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě (dále jen „KHS kraje Vysočina“) obdržela dne 1. února 2022 Vaši žádost podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), v níž požadujete následující informace:

- 1. Nesou školy, ředitelé škol a jejich zaměstnanci zodpovědnost za to, zda žáci ve škole nosí respirátory/roušky?*
- 2. Kdo nese zodpovědnost za to, že nenosí respirátor/roušku ve škole, v obchodě, ve všech uzavřených prostorech?*
- 3. Můžou školy, ředitelé škol a jejich zaměstnanci s ohledem na bod č. 1, žákům, kteří respirátory/roušky nechtějí nebo nemohou nosit, nařizovat jejich nasazení, nebo je z tohoto důvodu dokonce vyřadit z prezenční výuky ?*
- 4. Jakým způsobem probíhá nařízení karantény dítěte ve školním vzdělávání (školy, školky)?*
- 5. Jak se žák, případně kdokoliv jiný dozví o tom, že mu je nařízena karanténa?*
- 6. Který orgán je oprávněn vymáhat (v rámci správního řízení) dodržování mimořádných opatření nařízených MZ? Můžou to být školy, ředitelé škol, případně jiní zaměstnanci?*
- 7. Co hrozí tomu, kdo si přisvojí pravomoc náležející orgánu ochrany veřejného zdraví? Může se tento dopustit trestného činu?*
- 8. Podle výslovně jakého zákona jsou lidé nuceni nosit respirátory/roušky?*

Podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím povinný subjekt posoudí žádost a nerozhodne-li podle § 15, poskytne informaci v souladu se žádostí ve lhůtě nejpozději do 15 dnů ode dne přijetí žádosti nebo ode dne jejího doplnění; je-li zapotřebí licence podle § 14a, předloží v této lhůtě žadateli konečnou licenční nabídku.

Po posouzení Vaší výše uvedené žádosti Vám KHS kraje Vysočina, v souladu s § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím, poskytuje Vámi požadované informace (zachováno stejné číslování jako ve Vaší žádosti):

1. Nesou školy, ředitelé škol a jejich zaměstnanci zodpovědnost za to, zda žáci ve škole nosí respirátory/roušky?

Z dikce mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 26. 1. 2022, č.j. MZDR 1515/2022-2/MIN/KAN, bodu I./1., věty první, jednoznačně vyplývá, že „škola umožní.. pouze tehdy“, ředitel školy je přitom zodpovědný za řízení školy s odkazem na § 164 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“).

2. Kdo nese zodpovědnost za to, že nenosí respirátor/roušku ve škole, v obchodě, ve všech uzavřených prostorech?

Osoba, které tuto povinnost ukládá aktuálně platné a účinné mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ČR.

3. Můžou školy, ředitelé škol a jejich zaměstnanci s ohledem na bod č. 1, žákům, kteří respirátory/roušky nechtějí nebo nemohou nosit, nařizovat jejich nasazení, nebo je z tohoto důvodu dokonce vyřadit z prezenční výuky?

ANO – upravuje mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 26. 1. 2022, č.j. MZDR 1515/2022-2/MIN/KAN, v bodě I/1. písm. c) a ustanovení § 29 odst. 2 školského zákona, resp. ustanovení § 101 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

4. Jakým způsobem probíhá nařízení karantény dítěte ve školním vzdělávání (školy, školky)?

Upravuje bod III. mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 26. 1. 2022, č.j. MZDR 1515/2022-2/MIN/KAN.

5. Jak se žák, případně kdokoliv jiný dozví o tom, že mu je nařízena karanténa?

Upravuje bod III. mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 26. 1. 2022, č.j. MZDR 1515/2022-2/MIN/KAN.

6. Který orgán je oprávněn vymáhat (v rámci správního řízení) dodržování mimořádných opatření nařízených MZ? Můžou to být školy, ředitelé škol, případně jiní zaměstnanci?

Orgány ochrany veřejného zdraví, orgány Policie ČR, obecní policie a další orgány veřejné správy v rozsahu jejich věcné působnosti.

7. Co hrozí tomu, kdo si přisvojí pravomoc náležející orgánu ochrany veřejného zdraví? Může se tento dopustit trestného činu?

Upravuje ustanovení § 328 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

8. Podle výslovně jakého zákona jsou lidé nuceni nosit respirátory/roušky?

Podle v současné době platného a účinného mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 27. 10. 2021, č.j. MZDR 15757/2021-61/MIN/KAN, ve znění mimořádného opatření Ministerstva

zdravotnictví ČR ze dne 10. 11. 2021, č.j. MZDR 15757/2021-62/MIN/KAN a ve znění mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 13. 12. 2021, č.j. MZDR 15757/2021-63/MIN/KAN, nařízeného na základě ustanovení § 69 zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Domnívám se, že Ministerstvo se opírá o § 69 odst. 1 písm. i) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, který mu umožňuje uložit zákaz nebo nařízení určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku. Ovšem jde pouze o neurčité obecné zmocnění, což je rozdíl vůči ostatním zmocněním, kdy zákon výslovně umožňuje zakázat či naopak přikázat výslovně uvedené činnosti uvedeným adresátům – např. zdravotnickým zařízením, provozovatelům divadelních představení. Navíc legalita se vztahuje nejen na individuální rozhodnutí (správní akty) veřejné moci, ale rovněž i na podzákoně právní předpisy (tzn. vyhlášky, nařízení), které její orgány vydávají. Ty musí být vydané na základě zákona a v jeho mezích.

K vašim domněnkám se nelze vyjádřit, lze poskytnout pouze existující informace s odkazem na ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Existuje ústavní zásada, že nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá (čl. 2 odst. 4 Ústavy a čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Pakliže žádný zákon výslovně neumožňuje Ministerstvu zdravotnictví stanovit povinnost nošení roušek, je narušena tato ústavní zásada, která byla zavedena v reakci na totalitní období do roku 1989, kdy řada povinností byla stanovena pouhými podzákonými předpisy.

V případě roušek dokonce Ministerstvo zdravotnictví pro stanovení této povinnosti nepoužívá ani právní předpis, ale opatření obecné povahy (tzn., že tím je vyloučena rychlá kontrola Ústavním soudem v řízení o návrhu na zrušení právního předpisu, který může podat i skupina poslanců a senátorů, tedy i opozice).

U opatření obecné povahy sice není vyloučena kontrola Ústavním soudem zcela, ale je vázána na skončení řízení v rámci správních soudů, což může trvat i roky. Stanovení určité povinnosti opatřením obecné povahy místo vyhláškou ministerstva omezuje kontrolní práva opozice.

Není vyhlášen nouzový stav, stát je v normálním ústavním režimu. Proto musí tedy být dodržovány požadavky dané ústavou na ukládání povinností.

Dotaz zní tedy: Je těmito nařízeními porušována Listina základních práv a svobod?

K Vašim domněnkám se nelze vyjádřit, lze poskytnout pouze existující informace s odkazem na ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Pokud jde o povinnost nošení ochranného prostředku dýchacích cest, resp. zákonnosti postupu Ministerstva zdravotnictví při vydání mimořádného opatření, Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 21. října 2021 neshledal na postupu Ministerstva zdravotnictví nic nezákonného a návrh na zrušení mimořádného opatření zamítl.

Mgr. Rudolf Sekava
vedoucí právního a kontrolního oddělení

podepsáno elektronicky

Rozdělovník

Obdrží: